

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor., Pentru America pe un an 3 dolari.

A murit o regină

Regina Elisabeta »Mama patriei« române, și cu ea, Carmen Sylva, poeta lumii întregi, nu mai este între cei vii. A pornit pe drumul de veci, pe care s'a dus acum un an și jumătate Augustul ei soț, marele rege Carol.

Când a murit regele Carol, sosind pretotul la Curte, regina Elisabeta, plângea cu hohote și-i grai:

— Părinte, ai cunoscut pe acest om; El a fost un sfânt, o știi, te rog să-i faci o slujbă cum n'ai făcut la nimeni.

Și de regina Elisabeta, vor spune toți acum, că a fost o sfântă. Nu i-a fost dat să fie mama unui dulce copil — a fost de aceea mama răniților, mama celor oropsiți ai soartei, mama unei țări întregi. De o nobleță de suflet intrădăvăr ideală, regina Elisabeta și-a înțeles cum rare ori altă regină înțelege înalta-i chemare de domnițoare peste un popor. În minunatele-i versuri, sub titlul »Mama Patriei« dânsa a concretizat în mod genial concepția ei și sentimentele ei de regină-mamă:

Și dacă atâtea milioane te socotesc și-ți strigă mamă și în vreme de cumpănă și jale la tine aleargă după scut, amarul vieții și suspinul tu cată să le iei în samă, și fără mângâiere în viața tu n'ai o clipă de pierdut.

Ca stânca în clocotul furtunii tu trebuie să stăruie tare, nu trebuie să cauți sprijin, și să nu șovăie nici un gând, duioase vorbele să-ți li și fața ta surzătoare, ca soarele pe care nimeni nu l'a văzut în veci plângând.

O lacrimă să nu-ți îngădui și să nu tremuri nici odată, pașind pe margini de prăpăstii, adâncurile să le intruți plutind în mersul tău ușor, să treci cu fruntea ridicată și mâna-ți grijile vieții să le alunge de pe frunți.

Tu nu ai drept să spui vreo dată că ești a ta, măcar o leacă. Ești pe vecie dăruită poporului, o nu uita ori și ce patimi te frământă, îmbrășe-le ca să faci, căci cu hlamidă de crăiasa tragi milioane în urma ta.

În luni și rai, de toată sama, ori cât de învârstat pământu-i, născutu în scutec de măsese, ca și crescut în disperări ai tăi sunt toți, pe toți tu iarta-i și necarca, dacă poți să-i mântu-i, și spală rănile, rugina, și pulberea de pe cărări.

Las' birnătatea ta divină, asemeni unor dulci isvoare, din tainele inimei tale să se reverse mbelșugat, și nesecată în mii de valuri bogate și răcoritoare cu vorba ta, ca și cu fapta sa-ți stâmperi neamul insetat.

Ce splendidă destainuire a unui suflet mare și cald de regină poetă. Sînt mulți în credință că cea mai fericită femeie dintr-o țară e regina, și uită că și regina are sentimente, pasiuni, și poate să treacă prin frământări sufletești și

suferințe omenești. Regina Elisabeta știa de asta, că poporul vede în suverana țării numai — domnița, care trebuie să fie pururea cu fața surzătoare, »ca soarele pe care nimeni nu l'a văzut plângând« și să răspândească în preajma-i numai iubire și bunătate. Și de aceea peste jumătate de veac, Regina Elisabeta a fost în România, cea mai mare binefăcătoare, cea mai generoasă inimă de femeie și mamă.

Când România a trecut printr-un greu război (1877—78) regina Elisabeta a fost mama răniților — răspândind pretutindeni mângâiere și ajutor.

Când regina și-a dat seamă de grozava soartă a celor ce și perd lumina ochilor — și-a închinat ani de activitate și grijă serioasă acestor nenorociți ai vieții — și ca mama celor orbi, regina Elisabeta a adus la împlinire marele așezământ: »Vatra Luminoasă« — unde alți orbi ai țării românești găsesc acolo adăpost și sprijin.

Și așa ori și când și ori și unde, Carmen Sylva, regina poetă a arătat un interes cald pentru tot ce în România suferă și are nevoie de alinare.

Iată de ce în România, toate inimile au tresărit dureros la vestea morții Ei, și toate frunțile s'au întunecat; — căci a murit o regină mare și sfântă.

* * *

București, 2 Martie. — Regina Elisabeta și-a păstrat până în ultimele momente ale vieții sale,

judicată limpede și senină. Își dădea seamă că sfârșitul ei se apropie. Mercuri, după amiază a spus de mai multe ori: Mor! mă duc la Carol al meu! Ultima noapte s'a simțit foarte reu. În noaptea de Mercuri la ora 2 trecu printr-o grea criză. Medicii i-au făcut inhalatii artificiale. În dimineața de Joi la 8^{1/2}, criza s'a repetat — dar ori-ce ajutor medical a fost zadarnic. Regele, regina și moștenitorul de tron au petrecut toată noaptea la căpătâiul reginei-văduve în agonie.

Îndată după moartea reginei Elisabeta, prim-ministrul, d. Brătianu s'a dus la palatul regal și a exprimat familiei regale condoleanțe în numele guvernului român. Ministrul de justiție și primarul Bucureștilor au redactat actul de deces.

Palatul regal e asediat de public.

După amiază rămășițele pământești ale suveranei poete într-un sicriu de metal au fost așezate pe catafalca în sala tronului, și publicul a fost lăsat să-și ia ultimul adio dela iubita lor regină-mamă. Oficiile publice, școlile, teatrele, în semn de doliu au fost închise până Luni.

Înmormântarea va avea loc Duminică la orele 5 d. am. Cu aceeași ceremonie, ca și pentru regele Carol, sicriul va fi transportat dela palatul regal la gara de nord, și de acolo la Curtea de Argeș unde va fi așezat în Mausoleul regelui Carol. Toate școlile, autoritățile militare și civile și garnizoana din București vor lua parte la înmormântare.

Parlamentul român și moartea reginei Elisabeta

București, 3 Martie. — În ședința de ieri a Camerei și Senatului român, prim-ministrul Brătianu, a parentat în cuvinte calde pe regina Elisabeta. Ambele Corpuri legislative au luat vacanță în semn de doliu, până după înmormântarea reginei-văduve.

Antecedentele intrării în acțiune a Bulgariei

— Expozeul prim-ministrului bulgar Radoslavoff —

Sofia, 3 Martie. — Prim-ministrul bulgar d. Radoslavov a făcut interesante declarații în Sobranie cu ocazia discuției asupra mesajului. Importanța acestor declarații rezidă mai ales în faptul că ele sunt inspirate din schimbul de vederi pe cari premierul bulgar le-a avut cu ocazia întrevederilor dintre țara Bulgariei și cei doi monarhi aliați.

D. Radoslavov și-a început expozeul declarând că înțelegerea între Bulgaria și actualii ei aliați e de perfectă armonie. S'a ocupat apoi asupra situației, în care se afla Bulgaria înainte de război. A spus că Rusia poartă vina, că Bulgaria s'a văzut silită să facă uz de arme. Rusia a fost aceea care a îndemnat pu-

terile Ententei să trimită Bulgariei cunoscutul ultimatum. »Bulgaria — a spus premierul Radoslavov — își cunoaște dușmanii și amicii. Lucrul acesta l'a dovedit prin atitudinea sa de până acum.«

D. Radoslavoff releva apoi succesele de până acum ale campaniei bulgare declarând, că are asigurări categorice din partea împăratului german, că teritoriile, pe cari sunt acum trupe bulgare vor face parte din pământul viitoarei Bulgarii mai întinse, ca ori când.

Nu vrea să spună însă prin aceasta că bulgarii ar lăsa la teritori fără caracter bulgar.

În ce privește raporturile Bulgariei cu statele învecinate premierul declară că acestea sunt cât se poate de bune. Relațiile cu Turcia s'au îmbunătățit foarte mult. Turcii trebuie să fie convingși, că Bulgaria a renunțat la Kiraklisse numind dragul bunelor relații dintre aceste două țări.

DIN ROMÂNIA

Demisia consiliului comunal din Iași din cauza greutăților de aprovizionare cu alimente

În urma unor dificultăți ce întâmpină administrația comunală din Iași în aprovizionarea orașului, o constatare a avut loc la primărie, după care s'a expedit d-lui ministru de interne următoarea telegramă:

»Subsemnații Gh. Mirzescu, M. Tomida și C. Tema, primar și ajutoare de primar ai Iașului, avem onoarea a vă înainta demisia noastră din funcțiile ce ocupăm. De la începutul războiului, intrarea și ieșirea articolelor de alimentație de primă necesitate, au fost puse sub controlul direct al administrației comunale pe temeiul celei mai grele însărcinări ce legea îi impune, mai cu seamă în împrejurările actuale: aceea a îndestulării publice.

Astăzi, când în afară de dificultățile ce ni se fac de unele administrații județene la cumpărarea vitelor, direcția c. f. r., impresionată de somațiunea unui morar speculant, numit Diamant, vine cu ordinul No. 2547, trimis inspecției Iași, să anuleze dispozițiunile administrației comunale, singura răspunzătoare de ele și să autorize încărcarea stocurilor de făină indispensabile consumației interne. Sintem puși în imposibilitate de a lua răspunderea îndestulării publice.

De aceea vă rugăm să ne primiți neîntârziat demisiunile și, potrivit legii să instituiți comisiunea interimară, întru cât toți consilierii comunali, și-au înaintat demisiunile lor.

Scumpirea traiului în România

»Viitorul«, vorbind de prezentarea unei delegațiuni a lucrătorilor la d. primar al Capitalei spre a-i cere măsuri împotriva scumpirii traiului, spune:

»Guvernul în deosebi cunoaște și recunoaște toate greutățile cu care au de luptat mai ales muncitorii pe urma scumpirii vieții. El n'a așteptat manifestația de alaltăeri ca să ia măsuri în această privință.

Încă de la începutul războiului mondial, prevăzând lipsa de lucru pe care acest conflict îl va produce, guvernul a hotărât executarea unor numeroase lucrări care să ocupe brațele muncitorilor. Instituirea Comisiunii de import care pe lângă importul articolelor de consumație va îngriji și de aducerea materiilor prime necesare fabricelor noastre, face de asemeni parte din seria acestor preocupări. Iar dispoziția luată de Comisiunea centrală de export ca 40 la sută din produsele agricole să fie rezervate consumației interne arată, ca și prohibițiile anterioare de export, grija guvernului de a nu lăsa populațiunea țării lipsită de cele necesare.

Guvernul a mai venit cu o serie de măsuri excepționale, prevăzând chiar prețuri maxime pentru unele articole, numai și numai în scopul de a ușura pe cât posibil traiul.

Dacă nu s'a putut face totul în această direcție fiindcă împrejurările sunt cu totul anormale, iar problema în sine prea complexă, scăpând chiar în multe privinți operele legiuitoare sau administrative.

Cu experiența dobândită până azi guvernul e hotărât să ia și alte măsuri, mai coercitive, îndreptate mai ales în contra speculei și a acapărării.

Asupra retragerii d-lui Stere din rectorat

Senatul universitar s'a întrunit sub președinția domnului C. Stere.

D. Stere a cerut Senatului universitar să revie asupra tuturor pedepselor date studenților atât cu privire la societățile studentești, cât și la cele cari au fost date studenților.

Senatul, în conformitate de altminteri cu hotărârile marelui colegiu, a revenit asupra tuturor pedepselor.

Înainte de a se termina încă ședința, d. Stere a redactat și expedit o telegramă ministrului de instrucție, în care comunică ministrului, că Se-

natul Universitar a revenit asupra tuturor pedepselor, că cursurile au fost reluate în liniște și că d-sa după cum a comunicat verbal ministrului, nu crede vinovați pe studenții, cari au fost victimele unor instigatori.

Aceste instigații, spune mai departe d. Stere, se vor repeta, cât timp voi fi eu rector, și de aceea imi dau irevocabil demisiunea din demnitatea de rector al Universității din Iași.

Import de zahăr

Primăria din București pentru întâmpinarea unei lipse complete de zahăr, a făcut o comandă de 100 vagoane zahăr, în Austria.

Aducerea zahărului se va face prin mijlocirea comisiei de import.

Noile recrutări

Recrutarea contingentului 1918 a început de luni 15/29 Februarie în toată țara și conform tablourilor alcătuite de comisiile de recrutare.

Budgetul României

D. Em. Costinescu, ministrul de finanțe deși suferind, lucrează în toate zilele cu d. Anghelescu directorul general al contabilității statului, la alcătuirea bugetului.

E probabil că cu toate eforturile făcute de d. ministru de finanțe, bugetul general al Statului pe anul 1916—1917 nu va fi prezentat cu reduceri. Noul buget nu va putea fi prezentat cu reduceri dela suma de lei 565 milioane, după cum și-a exprimat dorința d. ministru, ci va depăși suma de 660 milioane, sumă la care s'a ridicat bugetul anului 1915—1916.

Din parlamentul român

În Camera română, d. deputat Becescu-Silvan, întreabă pe d. ministru de justiție dacă nu găsește cu cale să susțină proiectul de lege din inițiativă parlamentară pentru reabilitarea condamnaților și suspendarea aplicării pedepsei celor condamnați întâia oară.

Întreabă dacă nu s'ar putea intercala cu acest prilej, un articol de lege și pentru reabilitarea comercianților declarați în stare de faliment.

D. G. Zamfirescu, se asociază la această întrebare.

D. V. Antonescu, ministrul de justiție, răspunde că proiectul de lege pentru reabilitarea condamnaților este o reformă foarte importantă. Această reformă e condiționată de înființarea »cazierelor judiciare«, cari singure dau posibilitatea de a ști dacă cineva a fost condamnat numai o singură dată, sau de mai multe ori.

Voi ruga însă o comisiune de jurisconșulți din Parlament să studieze această chestiune.

D. I. Vrăbiescu, adresează o interpelare d-lui ministru de externe asupra activității soc. bulgare »Dobrogea« cu sediul la Sofia.

Știe d. ministru de externe, — spune interpellatorul, — că scopul acestei societăți este unirea Dobrogei cu Bulgaria?

D. St. C. Ioan anunță o interpelare d-lui ministru de finanțe cu următorul cuprins:

Toate categoriile de contribuabili sunt în aceeași situație astăzi. Există însă o categorie de contribuabili cari au profitat de situația actuală. Nu crede nimerit d. ministru să propună un proiect de lege prin care să se impună noi sarcini acelor cari fie prin export fie prin compensații, fie prin mijlocirea acestora au fost singurii cari au beneficiat în împrejurările de față.

MERSUL RĂZBOIULUI

O scurtă întrerupere a luptelor la Verdun

— Mari pierderi franceze. — Tunurile germane bombardează întreg orașul Verdun. — Un lanț de mine germane înconjoară coastele engleze. — Deschiderea parlamentului italian. — Ententa vrea să ocupe insula Creta. — Interesante debateri în parlamentul bulgar. — Știri de pe frontul rusesc. — Turcii au oprit înaintarea rusă în Caucaz. —

De pe frontul balcanic, rapoartele oficioase nu anunță nimic.

Essad Pașa care s'a refugiat la Roma, a declarat unui ziarist francez că ațteptarea austro-ungară a fost atât de puternică — că italienii au trebuit să se retragă din Durazzo.

Din Milano se anunță că în zilele din urmă au sosit la Brindisi și Bari opt vapoare de transport militar aducând răniți italieni din luptele dela Durazzo.

Presa franceză caută să slăbească importanța căderii orașului Durazzo, afirmând că lucrul acesta a fost prevăzut, după ce Italia s'a decis să nu vie în ajutorul Muntenegrului.

Dar asta nu înseamnă că Italia a renunțat la Albania, sau la intervenția ei în Balcan. Cheia Adriaticei este Valona, care n'curând va fi tot așa de inexpugnabil ca și Salonic.

— În Salonic sosesc mereu forțe noi anglo-franceze. Trupele sârbești din Corfu iarăși sînt gata de plecare spre Salonic — după știrile ziarului englez »Times«.

— Ententa plănuiește să ocupe militarmente insula Creta — cea ce a provocat o mare iritațiune în populația cretană.

— În Sobrania bulgară, continuă debaterile asupra adresei.

Deputatul Danev, în numele progresiștilor rușofili, a declarat că acum nu-i momentul de a face critică. Deosebirile de partid trebuie să dispară pentru a sprijini din toate puterile cauza Bulgariei, ca să dispară ori-ce aparență care ar putea fi interpretată în străinătate ca un semn de desbinare în sinul poporului bulgar.

Deputatul guvernamental Daskalov, a făcut o

reprivire asupra politicii guvernului bulgar, — spunând că și-a câștigat merite istorice. Timp de 35 de ani, poporul bulgar a mers pe o cale greșită, până ce politica lui Danev și Gheșov a dus Bulgaria la o catastrofă. Și Ententa a mai încercat odată să amăgească Bulgaria. Numai tactul și înțelepciunea guvernului bulgar actual, a ferit țara de a urma o cărare greșită, și la vreme potrivită a dus-o pe drumul adevărat. Azi frațiția unei amiciții față de Rusia a fost înmormântată pentru totdeauna în Bulgaria și o nouă alianță i-a luat locul, bazată pe interese, — care alianță va asigura Bulgariei un viitor strălucit.

* * *

De pe frontul rusesc, comunicatul lui Höfer nu anunță nimic nou.

Comunicatul german dela 2 Martie anunță următoarele de pe frontul rusesc:

În partea de nord a frontului, luptele de artilerie au ajuns în unele locuri a fi foarte aprige. Mici acțiuni ale avangardelor noastre contra detașamentelor dușmane de siguranță — au avut succes.

La nord-vest de Mitau, într-o luptă aeriană am doborât un aeroplan rusesc și aviatorii au fost prinși.

Aviatorii noștri au bombardat cu succes depozitele căilor ferate ruse dela Molodécno.

Șeful Statului major.

Din cauza vremii rele, cu ninsoare, pe frontul hasarabean, — liniștea continuă acolo. Multe baterii rusești sînt înzăpezite, și nu pot fi puse în acțiune.

LUPTELE DIN APUS

— Urmează lupte de artilerie fără rezultate vădite. — Un ziar englez recunoaște că francezii au fost surprinși la Verdun de extraordinara rezistență și violență a atacului german. — Germanii așează mine de a lungul coastelor engleze primejdind navigația engleză. — Noul război pornit de submarinele germane. —

Comunicatul german dela 2 Martie anunță următoarele de pe frontul francez:

Situația în general n'a suferit vre-o schimbare. În regiunea Iser, dușmanul a fost foarte activ cu artileria lui. Pe malul de răsărit al râului Meuse, francezii au jertfit iară camionii lor în contra atacuri țara folos asupra tortului Douaumont.

Șeful Statului major.

Comunicatul francez dela 1 Martie anunță: În regiunea Verdun, precum și la Woevre, în cursul nopții nu s'a produs nimic deosebit. Bombardarea a fost întreruptă în unele locuri.

Între Regneville și Rammeauville, la răsărit de Pont a Mousson am bombardat a 2-a și a treia linie a germanilor. În Alsacia artileria noastră e activă pe cale de comunicație ale germanilor în regiunea Serres. Un aeroplan francez a doborât un aeroplan german, care a căzut la La Bassée peste liniile germane. În Belgia, artileria franceză în unire cu cea engleză a deschis un foc cu efect asupra pozițiilor germane la sud-est de Boenghe.

Focul de artilerie german a fost activ la apus de Meuse, în regiunea între Matincourt și Forges și la răsărit de Meuse, în regiunea Vaux și Damlup, precum și în Woevre, la tranșeele franceze dela Fresnes.

— După știrile din Amsterdam, pierderile francezilor la Verdun se evaluează la 63.000 oameni.

— În ziarul englez »Daily Mail«, Lovat Fraser scrie: Poate că într-o privință, francezii au fost surprinși la Verdun, prin rezistența extraordinară, prin violența și îndărătnicia atacului german. Buletinele franceze indică chiar că inversarea asalturilor germane au întrecut toate așteptările.

— În ziarul francez »Journal« senatorul Humbert scrie: Este dar încă odată timpuriu să anunțăm un insucces al germanilor. Din contra, mai mult inclin spre presupunerea, că bătălia dela Verdun de abia începe. Humbert aduce apoi laude pregătirii germane, realizării metodelor de atacurilor germane — și spune că ar fi o nebunie să se creadă că germanii au și sfârșit cu atacul.

— Corespondentul de război al lui »Berliner Lokalanzeiger« anunță de pe frontul apusan:

Armata noastră stă în fața fortuțiilor de nord ale cetății Verdun și și-au croit drumul până aproape de Cote Lorraine, care stă ca un scut la răsărit de cetatea Verdun. Dela 21 Februarie, germanii au câștigat dela francezi pe lângă prada uriașă de tunuri, mitralieze, material de război și prizonieri, — și 170 kilometri pătrați de teren, adică de patru ori mai mult cât au câștigat francezii în ofensiva ce-au întreprins-o în Septembrie 1915 la Champagne.

— »Petit Parisien« află că tunurile germane sint așezate în patru puncte diferite în jur de Verdun și pot bombardă acest oraș din toate părțile.

— Ziarele elvețiene află că în ultimul timp puiătorii de mine germani, au așezat de alungul coastelor engleze un număr extra-ordinar de mare de mine de tip nou. Este aceasta cea mai nouă tactică germană contra flotei engleze. Faptul că într-o singură zi s'au lovit de mine, aproape de coasta engleză patru mari vapoare engleze — e o dovadă a primejdiei minelor germane pentru flota engleză.

— Cu luna Martie începe un nou război pornit de submarinele germane și austro-ungare, anume contra vapoarelor comerciale înarmate cu tunuri și mitralieze, cari vapoare vor fi considerate și tratate ca vapoare de război, și vor fi atacate fără a li-se da vre-un avertisment.

— Președintele Statelor Unite, Wilson, a cerut congresului (parlamentului american) să se pronunțe asupra propunerii făcute ca americanii să fie avertizați ca să nu calătorească pe vapoare comerciale înarmate.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Nimic nou pe frontul italian. — Deschiderea parlamentului italian. — Deprimarea deputaților. — Ce preț a primit Italia ca să nu încheie o pace separată. —

— De pe frontul italian, comunicatul lui Höfer nu anunță nimic.

Mercuri, 1 Martie s'a deschis parlamentul italian. În Camera, după citirea protocolului, deputatul reformist socialist Bissolati a ținut o vorbire, declarând că Italia privește tremurând la lupta grozavă ce are s'o ducă Franța la Verdun. Franța să fie asigurată că simțimintele Italiei la Isonzo nu se ridică numai contra Austro-Ungariei, ci și contra Germaniei. Roagă președintele Camerei să comunice Franței asigurarea solidarității italiene cu armele franceze.

Dintre miniștrii nu s'a asociat nimeni la această propunere. Președintele Marcoa a declarat că va implini propunerea lui Bissolati, dacă nimeni n'are ceva împotriva. Apoi președintele a parentat pe deputații morți în timpul vacanței parlamentare, regretând că nu le-a fost dat să vadă visul cu ochii al unei Italie mărite până la granițele ei drepte.

Deputații italieni au stat cu toții sub impresia uriașelor lupte dela Verdun — ei știind bine ce impresie de deprimare ar avea asupra italienilor o înfrângere franceză.

— Din Londra se anunță că în Camera Comunelor, deputatul din partidul muncitorilor, Snowden, a întrebat dacă e adevărat că Ententa a promis italienilor teritorii întinse austro-ungare pentru a-i îndupleca să intre în război. Asquith prin ministrul englez a răspuns că acum nu-i momentul să se comunice tratativele urmate între diplomații celor două țări, înainte ca Italia să fie semnat convenția din Londra, ca să nu încheie pace separată.

— În spitalul din Milano au murit încă 6 persoane, grav rănite de bombardarea aeroplanelor austro-ungare.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— Înaintarea rusă de la Erzerum oprită. — Aeroplane franceze bombardează Smyrna. —

Raportul turecesc n'are nimic nou de comunicat. Ziarul »Hamburger Nachrichten«, află din Copenhaga: Rușii au obținut numai un slab succes prin cucerirea orașului Erzerum. Presa rusă constată acum că prin căderea orașului Erzerum nu s'au dobândit mari rezultate. Jertfele au fost mari. La 15 verste departe de Erzerum, turcii s'au stabilit în noi pozițiuni și au oprit înaintarea rușilor. Acolo, turcii așteaptă noi întăriri.

— La 28 Februarie, 7 aeroplane franceze pornind din Chios au bombardat orașul Smyrna și lagărul de trupe otomane din jurul orașului. Bateria turecescă au deschis focul asupra acestor aeroplane, cari din spre Muğros s'au întors la Salonic.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele
— »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —
pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Știrile zilei

CARMEN SYLVA:

CRUCE ȘI COROANĂ

De ce inlptă pe coroană
O cruciuliță stă de pază?
De ce? Fiindcă fruntea 'nnaltă
Spini împletți o 'ncununază.

Căci răstignit întoldeauna
E robul falnicei coroane,
Și mâinile îi sint bătute
Ca și picioarele 'n piroane.

El trebuie să-și poarte crucea
Pân' bate ceasul cel din urmă,
Chiar dacă pașii-i sângerează
Și umerii răniți îi curmă.

Pălături are 'ntotdeauna
Tâlharii porniți spre ponegrire
Și-i stau femei cu ochii 'n lacrim'
Cersind o vorbă de iubire.

Oțet și fiere i se 'mbie
Să bea: invidie și ură,
Și suliță străpunsă 'n coapsă
Cu chinul morții o îndură.

Dar nu se iartă nimănuia
Ca să sarute această cruce,
Ci pururea ea sus plutește,
Din depărtare doar străluce.

Ca 'n vălmășagul din războaie
Un mândru steag al biruinții,
Ca steaua călăuzitoare
În noaptea neagră a suferinții...

Fă din Coroana ta măreață
Altar neptilianit, la care
Copiii lumii să alerge
Evlavioși, spre închinare.

Un templu unde — obișduiții
Și cei fără adăpost s'ar stringe,
Spre a fi spălați de ori-ce vină
Cu purpurul cel falnic: singel!

Fă din hotarele coroanei
Nemărginită îndurare,
În rătăcirea fără margini
A lumii, țarul de soăpare;

Și purtător, sfârșit de trudă,
Jertfeste-ii, sângele, sărmane,
Căci Dumnezeu, ți-a smulge ghimpu,
Ți-a scoate cuiele din rane.

Traducere de ST. O. IOSIF.

Gestul Săliștenilor

Românii din infloritorul sat din Ardeal, Săliște, ca o dovadă că bună lor stare materială n'o folosesc numai pentru satisfacerea necesităților lor personale — ci și pentru nevoile neamului — au dat cu mâna largă — 30 mii coroane pentru fondul de zidire al orfelinatului din Sibiu. Gestul acesta mândru și generos al fruntașilor noștri din Săliște — să găsească cât mai mulți imitatori — și atunci orfelinatul va deveni curând o realitate.

Toate localurile de petrecere vor fi închise la 1 noapte

Ministrul de interne a dat o grea lovitură localurilor de noapte din Budapesta prin cea mai nouă ordinațiune a lui, care dispune ca dela 16 Martie, toate localurile de petreceri, restaurante, cârciumi, Bodega, Bufet automat, Bar-American, Cabareuri, vor trebui să fie închise la ora 1 noapte în întreaga țară.

Această ordinațiune va avea de urmare ca unele cabareuri să fie cu totul închise, desființate la Budapesta, cum e Casino de Paris, Royal Or-

feum Cabaret, etc., etc. cari se deschideau de regulă la 12—1 noapte — și acum ordinațiunea cere ca în acel timp să fie închise.

Moarlea avocatului Baltasar Muntean

Primim următorul anunț mortuar din Oravița-Montană:

Cu inima îndurerată adăcem la cunoștința rudenilor, prietenilor și cunoșcuților încetarea din viață a bunului și neuitatului nostru tata, bunie și socru Baltasar Muntean, avocat, întâmplată după scurte dar grele suferințe, Luni, la 28 c. n., la ceasul 10 din noapte în etate de 73 ani.

Rămașițele pământeste au fost așezate spre vecinică odihnă la 1 Martie n., în cripta familiară din cimitirul bisericii ort. rom. din localitate.

Doarmă lini!

O româncă care a tănuit rezerve de griu,

soția lui Toma Lăicu din Lugoj, a fost condamnată la 10 zile închisoare și 100 cor. amendă.

Băncile din România pentru orfelinatul din Sibiu

D-nele Alexandrina Cantacuzino și Elena Săulescu din București, au colectat următoarele sume frumoase dela Băncile din România pentru orfelinatul din Sibiu:

Banca Națională 20 mii lei, Banca Marmorosch Blank 6000 lei, Banca Generala 3000 lei, Bank of Roumania Limited 2000 lei, Banca Comercială 3 mii, Banca de Credit Român 3000, Soc. de asigurare Națională 2000, Soc. de asigurare Generală 2000, Soc. de gaz și electricitate 1000, Soc. Creditului Petrolifer 1000 lei, Banca C. Steriu 500, și d. Alex. Marghiloman 5000 lei.

Preot român osîndit

Preotul Ioachim Dabiei din Forotie a fost condamnat la 7 luni închisoare, pentru falsificare de cambii.

Sinuciderea unui moșneag

Din Timișoara ni se scrie că zidarul român, Iacob Dolejan, de 70 ani și-a pus capăt vieții printr-un foc de revolver din lipsa de lucru și boală.

Atentat contra liniei ferate române Slobozia—Ciulnița

Din București vine știrea că o mare nenorocire a fost evitată în apropierea de stația Slobozia. Înainte de plecarea trenului de persoane în direcția Ciulnița, lucrătorul Constantin Știucă a făcut revizia liniei, și a găsit pe linie un fir de sîrmă. Luându-l în mână cu multă precauțiune, s'a produs o explozie și un cartuș cu dinamită i-a retezat trei degete dela mîna stîngă. Lucrătorul a căzut într-un lac de sînge. Starea pacientului e gravă. Autoritățile militare anchetează. Autorul actului criminal nu s'a aflat încă.

Când plînge tata, când plînge mama

O sinceră dar și hazlie mărturisire a făcut junele moștenitor de tron al împărăției rusești, lui Gregory Mason, corespondentul din Petersburg al revistei americane »Outlook«.

— Când înving germanii — plînge tata; când înving rușii — plînge mama!

„Ilderim“

Noua piesă teatrală a reginei Maria a României în colaborare cu poetul Victor Eftimiș — va fi reprezentată pentru prima oară la Iași. D. Alex. Mavrodi, directorul general al teatrelor, a înstituit direcția Teatrului Național din Iași, căruia aparține și Teatrul din București, va juca la Iași, piesa »Ilderim«. În cercuile politice din Iași, se afirmă că regina Maria va veni la Iași cu această ocazie.

Medicamente din Franța pentru România

Un tren al Statelor Spitaloilor civile din București a plecat la Paris pentru a cumpăra în Franța

și medicamente pentru o sumă de aproape 2 milioane franci. Acele medicamente vor fi trimise în România prin Rusia.

Economie

Pretul râmătorilor pe piața din Ferencváros (Budapesta)

Budapesta, 2 Martie 1916.

Circulație vieală. În urma cererilor mai mari decât ofertele prețurile s'au urcat puțin. Au fost vândute 870 de bucăți din 1153, de râmători aduși pe piață. Prețurile, cari au rămas apoi constante, s'au consemnat astfel:

Bătrâni, grași, calitate primă: 510—530 fileri, cal. doua 490—500 fil., tineri, grei 550—560 fil., tineri mijlocii 560—570 fil., tineri ușori 540—580 fil. pro kgr. greutate vie.

Târgul de vite cornute din Bpesta (Hala mare)

Budapesta, 2 Martie 1916.

Circulație vieală. Cereri și oferte puținite. Prețuri constante, excepțional, dacă se oferea în cazuri singuratiche cu 5—10 cor. mai mult pro maza metrică; aceste urcări excepționale însă s'au observat numai la calități prime.

Prețurile consemnate au fost următoarele:

Vite de soi uingurese: boi, grași, cal. primă 300—320 cor., cal. mijlocie 260—298 cor., cal. ceva mai slabă 220—258 cor., vaci, cal. mai bună 250—280 cor., cal. mai slabă 210—248 cor.

Vite de soi stăin: boi grași, cal. primă 320—345 cor., cal. mijlocie 270—318 cor., cal. ceva mai slabă 230—268 cor., tauri mai buni 220—258 cor., bivoli 200—260 cor., vaci 210—320 e., viței 190—260 cor., pro maza metrică, greutate vie, fără nici o detragere.

Ultima oră

Francezii în așteptarea continuării ofensivei germane la Verdun

Rotterdam, 2 Martie. — Ziarul »Nieuwe Rotterdamsche Courant« află din Paris: În cercurile competente se crede, că germanii își vor concentra din nou forțele în fața Verdunului reluând ofensiva cu o mai mare violență. Probabil, că ofensiva va începe de astă-dată dinspre platoul Woeuvre.

În ce privește numărul germanilor, cari se află în portul Douaumont ziarele pariziene sunt de diferite păreri unele evaluiază la 700, iar altele la circa 3000.

Referitor la ofensiva contra cetății Verdun comunicatul oficial al marelui cartier general francez spune, că aceasta a și început prin o violentă acțiune a artileriei germane, care s'a îndreptat mai ales asupra localităților Cote de Poivre și Douaumont. Acțiunea artileriei a fost urmată de violente atacuri ale infanteriei germane.

Noui evenimente politice în România

București, 3 Martie. — Ministrul instrucției publice a înștiințat telegrafic colegiul universitar din Iași că nu primește demisia rectorului C. Stere. Cu toate aceste d. Stere stăruia în demisia lui, în interesul liniștitului mers al cursurilor universitare, după cum motivează dînsul.

— Se anunță oficial, că azi s'a isprăvit cu executarea comenzi de 50 de mii de vagoane de cereale, pe care au făcut-o mai înainte vreme în România, puterile centrale. Acum se va proceda la executarea comenzii engleze de 80 de mii de vagoane.

— Se desminte știrea lansată ieri de ziarul rusesc »Birsevija Viedomosti«, că d. Nicolae Filipescu va pleca prin Copenhaga la Berlin. Din anturajul d-lui Filipescu se anunță că șeful Federației fusioniste va veni din Rusia direct la București.

A apărut

Lămuriri referitoare la Ajutorul de stat

pentru familiile celor înrolați precum și despre îngrijirea invalizilor, a văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.

Broșura este întocmită după ordinațiunile și legile referitoare la ajutoarele ce se dau din partea statului, și este împărțită în trei părți:

I. Ajutorul de stat.

Pe 12 pagini se vorbește în broșură despre felul cum se dă ajutor familiilor a căror susținător a fost înrolat. Se arată cu deamănuntul care familie are drept să ceară ajutor și cât îi se poate da după lege. În fiecare comitat ajutoarele se schimbă. Se relevă cât ajutor se dă în comitatele românești.

II. Ingrijirea invalizilor și a familiilor acestora.

În acest capitol se spune, pe 11 pagini cum se îngrijește statul de soldații și ofițerii cari au devenit ologi, ciungi, etc., în decursul împlinirii datoriei lor militare. Se arată cu cifre cât ajutor se dă lunar, ori anual invalizilor și familiilor lor.

III. Ocrotirea familiilor celor căzuți (morți) pe câmpul de luptă, precum și a celor dispăruți.

Sub acest titlu se publică cu deamănuntul ajutorul dela stat al văduvelor, orfanilor și al familiilor celor căzuți pe câmpul de luptă. Se arată sprijinul material lunar al văduvei, speșele de creștere ale orfanilor și ajutorul provizor anual în cazul când soldatul a dispărut. Toate aceste se cuprind și într'un articol separat unde se arată competențele lunare ale văduvelor și orfanilor rămași de ofițerii, cadetii și ste-garii căzuți în războiu, și speșele de educațiune a copiilor rămași fără tată.

Broșura aceasta este unica în felul său. În toată broșura se pun întrebări și se dau răspunsuri în-telegătoare.

Prețul 40 fileri, plus 5 fileri porto postal. Se poate căpăta dela

Administrația ziarului

„Foaia Poporului Român“

BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Cucu! Cucu! Cucu!

Citiți dacă voiți să petreceți:

Calendarul Cucului

pe anul 1916.

Unicul calendar umoristic care apare în ediție românească, Cuprinde un șir întreg de glume originale, scrise de cei mai buni umoriști ai noștri, în frunte cu d. Haralamb Călămăr. Se mai publică în calendar

Douăzeci de chipuri originale

umoristice în legătură cu războiul. Aceste caricaturi foarte reușite provoacă râsul fiecărui celitor. »Calendarul Cucului« e unicul în felul lui și se poate citi cu plăcere de ori și cine.